

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

НАДРАМОНИТОР

**МОНІТОРИНГ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
ЗМІН У РЕГУЛЮВАННІ ВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ**

1-12 вересня 2021 року

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту "Прозорість Енергетичного Сектору", який виконує ГО "ДІКСІ ГРУП". Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО "ДІКСІ ГРУП" і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

© ГО «Діксі Груп», 2021 р.

Електронні аукціони та спецдозволи на користування надрами

У період з 1 по 12 вересня Держгеонадра анулювала **2** спеціальні дозволи на користування надрами. Анульовані спецдозволи стосуються видобутку кам'яного вугілля у Луганській області (поле шахти [«Комсомольська»](#), виділеної у межах ділянки Селезнівська Південна 3, та поле шахти [«Некрасова»](#), виділеної у межах закритої шахти «Ніканор»).

На платформі електронних торгів «Прозорро.Продажі» продано **2** спецдозволи на користування надрами. Зокрема, реалізовано ділянку №2 родовища [«Гряда»](#) з покладами торфу у Рівненській області за **2,01** млн грн, при стартовій ціні 312,17 тис грн. Також продано ділянку [«Солов'їна»](#) у Київській області з покладами піску за **25,7** млн грн при стартовій ціні у 12 475 грн.

13 вересня відбудеться повторний XI аукціон з продажу спеціальних дозволів, які не знайшли покупця у липні. Також 17 вересня відбудеться XIV аукціон з продажу спеціальних дозволів, де виставлено 14 лотів (детальний перелік у додатку до документу).

Законодавчі та регуляторні ініціативи

У Верховній Раді зареєстровано **2** законопроекти, направлені на врегулювання проблемних питань вугільної галузі:

- законопроект № [5880](#) від 01.09.2021 «Про внесення змін до статті 1 Закону України «Про відновлення платоспроможності державних вугледобувних підприємств» щодо продовження терміну дії мораторію», яким пропонується подовжити мораторій на виконавчі провадження та примусові виконання рішень щодо державних вугледобувних підприємств, а також зняття арештів та заборони відчуження їхнього майна до 1 січня 2024 року.
- законопроект № [5891](#) від 06.09.2021 «Про внесення змін до додатків № 1 та № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» (щодо погашення заборгованості із заробітної плати працівникам державних вугледобувних підприємств вугільної галузі)». Пропонується збільшити

фінансування бюджетної програми Міненерго «Реструктуризація вугільної галузі» на 1,5 млрд грн задля погашення заборгованості із заробітної плати перед працівниками вугледобувної галузі.

Зареєстровано **2** законопроекти, які можуть стосуватися видобувної галузі (станом на 13 вересня тексти не опубліковані):

- № [6031](#) від 10.09.2021 «Про порядок призначення житлових субсидій домогосподарствам на житлово-комунальні послуги, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива»;
- № [6018](#) від 09.09.2021 «Про екологічне страхування».

Ще у Верховній Раді зареєстровано законопроект № [6004](#) від 07.09.2021 «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення». Законопроектом пропонується ввести інтегрований довкільний дозвіл, який буде обов'язковим для отримання для здійснення господарської діяльності, визначеної у проекті закону. Визначається процедура отримання, вимоги до громадських обговорень, а також умови дозволу, які містять:

- гранично допустимі викиди;
- ліміти забору води, ліміти скидання забруднюючих речовин, інші характеристики, умови спеціального водокористування;
- вимоги та заходи, передбачені водним законодавством, законодавством у сфері охорони атмосферного повітря, поводження з відходами, запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, енергозбереження та охорони земель;
- вимоги, що забезпечують захист земель та підземних вод;
- вимоги до проведення моніторингу викидів;
- вимоги до звіту оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкільного дозволу;
- у випадках, передбачених законодавством, зобов'язання проводити екологічний аудит та періодично, але не рідше ніж один раз на чотири роки проводити енергетичний аудит;
- вимоги до регулярного забезпечення здійснення та оцінки ефективності заходів, вжитих для запобігання викидам у землю та підземні води та вимоги до

моніторингу земель та підземних вод на наявність і концентрацію небезпечних речовин;

- заходи, пов'язані з умовами, що не є нормальними для експлуатації установки, зокрема запуск, зупинка, витік, несправності, раптові зупинки та припинення операцій;
- положення щодо мінімізації забруднення на великі відстані або транскордонного забруднення;
- вимоги до оцінки дотримання гранично допустимих викидів або посилання на відповідні вимоги законодавства;
- вимоги до припинення діяльності.

Серед інших, обов'язковим отримання інтегрованого довкільного дозволу буде для підприємств, які здійснюватимуть діяльність з переробки нафти і газу, виробництва коксу.

Загалом законопроект в частині визначення видів господарської діяльності, що потребують інтегрованого довкільного дозволу, дублює відповідні положення [Директиви 2010/75/ЄС](#), за винятком підземних гірничих робіт і зв'язаних із ними операцій та відкритого видобутку корисних копалин з поверхні ділянки, що перевищує 25 гектарів, які згадані Директивою не передбачені. Разом із тим, розширення країною сфери застосування Директиви не вважається її порушенням, адже держава може самостійно визначати більш жорсткі правила будь-якій сфері правового регулювання. Варто лише зазначити, що на практиці держава має керуватися певними підставами та відповідним обґрунтуванням для таких розширень сфери застосування європейського права.

Також, у Верховній Раді зареєстровано альтернативний законопроект стосовно інтегрованого довкільного дозволу. Законопроект № [6004-1](#) від 07.09.2021 «Про запобігання, зменшення та контроль забруднення, що виникає в результаті промислової діяльності», який частково дублює попередній законопроект (№ [6004](#) від 07.09.2021), але у порівнянні із ним не включає підземні гірничі роботи і зв'язані з ними операції, відкритий видобуток корисних копалин з поверхні ділянки, що перевищує 25 гектарів до переліку діяльностей, які потребують інтегрованого довкільного дозволу.

Цього ж тижня комітетами Верховної Ради розглядаються поправки до прийнятого 01.07.2021 у першому читанні законопроекту № [5600](#) від 02.06.2021 «Про внесення

змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень». За [інформацією](#) ЗМІ комітет з питань фінансів, податкової та митної політики не зміг опрацювати всі матеріали та переніс розгляд поправок на наступне своє засідання. Загалом законопроект отримав близько 11 319 правок, з яких частина пропонує зменшити раніше запропоновані у законопроекті ставки ренти на видобуток руд заліза. Ми слідкуватимемо і надалі за розглядом даного законопроекту.

Інші події

Держгеонадра [опублікувала](#) алгоритм проведення заходів у разі отримання інформації про незаконний видобуток корисних копалин. Служба може самостійно перевіряти надрокористувачів у ході планових перевірок, отримувати інформацію від органів влади або ж через звернення громадян. Провівши аналіз, Держгеонадра у випадку виявлення незаконного видобутку передає інформацію до правоохоронних органів, а у разі не виявлення надає відповідь заявнику.

Три незалежні члени наглядової ради НАК «Нафтогазу» [подали](#) у відставку, а прем'єр-міністр України Денис Шмигаль [доручив](#) оголосити конкурс на їхні посади. Пізніше незалежні члени наглядової ради [пояснили](#) своє рішення відсутністю порозуміння з правлінням «Нафтогазу».

Також Президент України Володимир Зеленський підписав указ № [452/2021](#), яким ввів в дію рішення РНБО «Про заходи з нейтралізації загроз в енергетичній сфері». Рішенням РНБО уряду доручено:

- забезпечити до 31 жовтня 2021 року реалізацію керівних принципів корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) в НАК "Нафтогаз України".

Кабмін [призначив](#) головою Державної інспекції енергетичного нагляду Слободяна Руслана Олександровича строком на 5 років.

Кабмін [оголосив](#) повторний конкурс на зайняття посади заступника Голови Державного агентства водних ресурсів з 2 вересня 2021 року. Етап прийому заявок

закінчується 15 вересня. Також [оголошено](#) повторний конкурс на посаду державного секретаря Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів.

За інформацією ЗМІ, Кабмін [доручив](#) провести службове розслідування стосовно голови Держгеонадр Романа Опімаха.

ДОДАТОК

Перелік лотів повторного XI аукціону 13 вересня 2021 року:

№ з/п	Назва об'єкта користування	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місце розташування	Початкова вартість лота, грн
1.	Адамівське родовище	габро	видобування	Житомирська область, Житомирський район	5 893 533
2.	Ділянка Володимирська-2 з проявом Володимирський-2	каолін первинний	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Дніпропетровська область, Синельниківський район	380 604
3.	Ділянка Федорівська-3	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	330 480
4.	Ділянка Федорівська-2	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	334 560
5.	Солошинське родовище	граніт та мігматит	видобування	Полтавська область, Кременчуцький район	10 152 442
6.	Ділянка Романівська з проявом Романівський	каолін первинний	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Дніпропетровська область, Синельниківський район	5 821 586

Перелік лотів XIV аукціону 17 вересня:

№ з/п	Назва об'єкта користування	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місце розташування	Початкова вартість лота, грн
1.	Ділянка Бужани	торф	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Волинська область, Луцький район	14 126
2.	Ділянка Іванівська з проявом Іванівський	каолін первинний	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Дніпропетровська область, Синельниківський район	910 334
3.	Ділянка з проявом МиролюбівськоДніпровська (північно-східна частина)	каолін первинний	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Дніпропетровська область, Синельниківський район	1 560 573
4.	Термоксинське родовище	мармур	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Закарпатська область, Тячівський район	861 504
5.	Ділянка Гальбин-27	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	325 040
6.	Ділянка Гальбин-26	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	337 280
7.	Ділянка Гальбин-25	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	328 440
8.	Ділянка Гальбин-18	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	337 620
9.	Ділянка Гальбин-17	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	337 280

10.	Ділянка Гальбин-16	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	337 620
11.	Ділянка надр «Замкова площа», де розташовані свердловини № 1-пр, № 2-пр	підземні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Закарпатська область, Ужгородський район	55 630
12.	Літятинська ділянка	вапняк	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Тернопільська область, Тернопільський район	30 154
13.	Центральна частина ділянки Центральна Чаусівського родовища	граніт, чарнокіт, мігматит	видобування	Миколаївська область, Первомайський район	17 162 608
14.	Ділянка Бродівська (площі № 1 та № 2)	глина	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Житомирська область, Коростенський район	56 147